

LAUSUNTO
14.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu

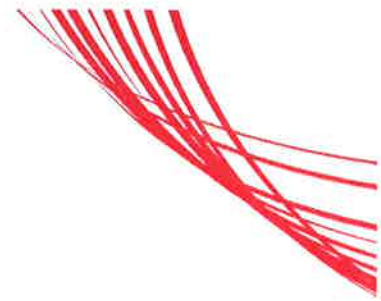
Viite OKM/60/010/2014

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA, JOKA KOSKEE NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISTÄ

Tehy ry on ollut mukana valmistelemassa STTK:n lausuntoa näyttötutkintojärjestelmän kehittämistä pohtineen työryhmän luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja on täysin mukana keskusjärjestön lausunnossa. Kokonaisuutena esitys on kannatettava. Osittain esitetyt muutokset ovat jopa välttämättömiä. Tässä Tehyn erillisessä lausunnossa on lyhyesti kuvattu joitakin asioita, jotka näyttäytyvät sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa koulutuksessa osin muista koulutusaloista poiketen. Sosiaali- ja terveysalalla toimiminen on säädeltyä, joten ammatinharjoittamiseen liittyvät asiat tulee ottaa huomioon kaikessa kyseisiin tehtäviin johtavassa tai valmistavassa koulutuksessa.

Tutkintotoimikuntien tehtävä

Näyttötutkintojärjestelmä on kahdessakymmenessä vuodessa kasvanut sellaisiin mittasuhteisiin, että alkuperäinen kolmikantainen tutkintotoimikuntajärjestelmä ei enää kykene vastaamaan ydintehtäväänsä: näyttötutkintojen laadun varmistamiseen ja tutkintojen järjestämisen valvontaan, vaikka Opetushallitus on tukenut tutkintotoimikuntien tehtävää ja mahdollistanut mm. vierailu-/ valvontakäynnit tutkinnon järjestäjien organisaatioihin. Käytännössä volyymeiltään suurimman, sosiaali- ja terveysalan tutkintotoimikunnan on haasteellista käyttää kaikkia Opetushallituksen antamia mahdollisuuksia kohtuuttoman suureksi kasvaneen työmäärän vuoksi. Tutkintotoimikunnan taustaorganisaatioille kertyy kohtuuttoman suuri osuus kolmikantatyön toteuttamisesta. Tutkintotoimikuntatyö veisi mm. puheenjohtajalta ajoittain jopa 50% työajasta. Työnantajan ymmärrys tutkintotoimikuntatyön merkityksellisyydelle mahdollistaa tutkintotoimikuntatyön tekemisen, mutta silti suuri osa jää luottamustoimena hoidettavaksi. Tutkintotoimikuntajärjestelmässä on nykyisessä

muodossaan suuria eroja jäsenten toimintaedellytyksissä. Osa jäsenistä joutuu käyttämään vuosiloma- ja/tai palkattomia vapaapäiviä tutkintotoimikuntatyöhön.

Työryhmän esitys siitä, että tutkintotoimikuntien resursseja kohdennetaan nykyistä enemmän laadun valvontaan ja järjestelmän kehittämiseen on ehdottomasti kannatettava esitys.

Sosiaali- ja terveysalan tutkintotoimikunnan tilastoista (OPH:n Optima) käy ilmi, että edellisen toimikauden lopulla ja kuluvan toimikauden aikana suuri osa tutkintotoimikuntatyöstä on kulunut tehtäviin, jotka työryhmän esityksen mukaan jatkossa hoitaisi Opetushallituksen yhteyteen perustettava sihteeristö. Tämä on välttämätöntä, jotta tutkintotoimikuntien kolmikantainen asiantuntemus voidaan kohdentaa laadunvalvontaan sekä työryhmän esittämällä tavalla suurempaan rooliin tutkinnon perusteita laadittaessa.

Tutkinnon perusteissa määritellään ammatillisten perustutkintojen, ammatti- sekä erikoisammattitutkintojen ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit. Tällä ratkaisulla voidaan entistä tehokkaammin saada työelämän asiantuntemus perustetyöhön. Näin voidaan toteuttaa koulutuspolitiikan yhteistä tahtotilaa; ammatillisten tutkintojen työelämälähtöisyyttä.

Tehy ry yhteistyöjäsenjärjestöineen pitää näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseksi tehtyjä esityksiä erittäin hyvinä. Tutkintotoimikuntien tehtävien tulee jatkossa kohdentua erityisesti näyttötutkintojen laadunvalvontaan. Tutkintotoimikuntien asiantuntemusta tulee esityksen mukaisesti hyödyntää tutkintojen perusteita laadittaessa tai uudistettaessa.

Asiantuntemuksen varmistaminen

Sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmä, rakenteet, järjestämisvastuut ja toimintayksikkökohtainen työnjako ovat suurten muutosten keskellä. Alan ammatillinen perustutkinto on jo nykyisellään hyvin laaja. Lisäksi tutkintorakenteessa on erittäin vaativia sosiaali- ja terveys- ja liikunta-alan erikoisammattitutkintoja. Eri tutkintojen, tutkinnon osien ja osaamisalojen vahvaa substanssiasiantuntemusta tarvitaan koulutuksen järjestämisessä, tutkintotilaisuuksien arvioinnissa sekä näyttötutkintojen järjestämissopimusten ja –suunnitelmien sekä näyttötutkintotoiminnan arvioinnissa. On välttämätöntä, että tutkintotoimikuntia asetettaessa varmistetaan tutkintotoimikunnan asiantuntemuksesta oman toimialansa tutkintojen kaikkiin osiin. Mikäli tutkintotoimikunnan jäsenten määrää tullaan vähentämään, tulee huolehtia siitä, että tutkintotoimikunnilla on riittävästi pysyviä asiantuntijoita tai resursseja käyttäen osaamisalakohtaisia asiantuntijoita toimintansa tukena.

Opetushallituksen yhteyteen perustettavaksi esitetyn sihteeristön asiantuntemuksen tulee olla sillä tasolla, että sihteeristön toiminta todella tukee tutkintotoimikuntien työtä. Tehy ry esittää, että sihteeristössä toimivien tulee olla näyttötutkintojärjestelmään ja eri toimijoiden vastuisiin perehtyneitä Näyttötutkintomestareita. Sihteeristössä tarvitaan erityisesti näyttötutkintojen asiantuntemusta, tutkintotoimikunnissa tämän lisäksi toimialaan kuuluvien tutkintojen ammattitaidon, työtehtävien asiantuntemusta.

Työtehtävien ja ajan tasalla olevan asiantuntemuksen toteutuminen tulee varmistaa kaikilla näyttötutkintojärjestelmän tasoilla yksittäisten tutkintotilaisuuksien arvioinnista tutkintotoimikunnan tehtäviin ja näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseen asti.

Helsingissä 14.11.2014

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry/ Yhteiskuntasuhteet ja kehittäminen

Asiantuntija
Soila Nordström
koulutuspoliittinen asiantuntija
GSM 040 505 8300
soila.nordstrom@tehy.fi